

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/16/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014898859
Dátum vydania rozhodnutia:	22.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014898859.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Gabriely Šimonovej, JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Pavla Farkaša, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením 22. júla 2015, v trestnej veci obvineného Ing. N. D. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1T 12/2013, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený Ing. N. D. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2014, sp. zn. 2 To 7/2014, takto

rozhodol:

Podľa 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 371 písm. g/ Tr. por. v znení neskorších predpisov uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2014, sp. zn. 2 To 7/2014, a v konaní, ktoré mu predchádzalo,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 319, 2 ods. 1, § 124 ods. 3, § 126 ods. 3 Tr. por. a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech obvineného Ing. N. D..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie sa zrušuje.

Zrušuje sa aj rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 3. marca 2014, sp. zn. PK-1T 12/2013.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené obsahovo nadväzujúce, ktoré sa týkajú obvineného Ing. N. D., ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 388 ods. 1 Tr. por. per analogiam sa obvinený Ing. N. D., nar. XX. N. XXXX v G., trvale bytom N.. XXXX/XX, R., prechodne bytom Z.. XXXX/X, H.,

podľa § 285 písm. a/ Tr. por.

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 29. apríla 2013, sp. zn. VII/1 Gv 138/12 - 24, pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 Tr. zák. a prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že

10. júla 2012 v čase okolo 16.05 hod. ako člen hliadky Krajského dopravného inšpektorátu, Oddelenia mýtnej polície PZ Bratislava - Jarovce na diaľnici č. D2, v blízkosti hraničného priechodu Brodské v smere na Malacky, po tom ako zastavil osobné motorové vozidlo Opel Zafira s evidenčným číslom Spolkovej republiky Nemecko S., ktoré v tom čase riadil K. H., ktorý sa dopustil priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky tým, že nezastavil na mieste, kde to bolo prikázané a namiesto toho, aby obvinený priestupok vyriešil v súlade s príslušnými právnymi predpismi, vodičovi uvedeného vozidla oznámil, že za tento priestupok mu môže byť uložená bloková pokuta 150 Eur alebo ho „pošle do Bratislavy“, kde bude musieť zaplatiť 300 Eur a tiež mu bude uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 1 rok, ale pokiaľ mu zaplatí sumu 50 Eur, tak ho nechá ísť, následne od K. H. prijal sumu 50 Eur ako úplatok a ponechal si ju, uvedený priestupok žiadnym spôsobom nezaevidoval a vodiča nechal z miesta odísť, čím konal v rozpore s čl. 8 ods. 4 Nariadenia prezidenta PZ č. 7/20002 o objasňovaní priestupkov a prejednávani priestupkov v PZ v znení neskorších predpisov a súčasne porušil povinnosti policajta v zmysle § 8 ods. 1 zák. č. 181/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a v zmysle § 48 ods. 3 písm. a/, g/ zák. č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov PZ, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obvinený stíhaný.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej ako „špecializovaný trestný súd“) z 3. marca 2014, sp. zn. PK-1T 12/2013, bol obvinený Ing. N. D. uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom vo výroku rozsudku.

Špecializovaný trestný súd mu uložil tresty podľa § 329 ods. 2, § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1, § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. úhrnný odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením na jeho výkon ústavu s minimálnym stupňom stráženia, v zmysle § 329 ods. 2, § 56 ods. 1, § 57 ods. 3 Tr. zák. peňažný vo výmere 300 Eur a náhradný odňatia slobody vo výmere 1 mesiac pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zákaz činnosti spočívajúci vo výkone služby v ozbrojených zboroch na dobu 3 roky.

Najvyšší súd uznesením z 15. júla 2014, sp. zn. 2 To 7/2014, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol, čím rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť.

Špecializovaný súd predložil najvyššiemu súdu dovolanie obvineného proti uzneseniu najvyššieho súdu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por. Bez dôkazu zachyteného v zákonne vykonanom dôkaznom prostriedku, z ktorého by celkom jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vyplývala existencia formálneho znaku skutkovej podstaty daného trestného činu, nie je možné správne zaradiť skutkový dej pod zákonnú skutkovú podstatu. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými dôkazmi vykonanými v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní. Poukázal na nezrovnalosti ohľadom času spáchania skutku. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietal nezákonnosť výsluchu svedka H., pri ktorom nebola prítomná nezúčastnená osoba.

Nestotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že pri výsluchu osoby neovládajúcej slovenský jazyk, nezúčastnenú osobu nahrádza tlmočník. Tlmočníka, ktorého funkciou je prekladať do jazyka, v ktorom sa konanie vedie, nemožno považovať aj za osobu nezúčastnenú pri podpise zápisnice. Zápisnice z výsluchov svedkov manželov H. z 12. júla 2012 boli urobené pred vznesením obvinenia, preto nemôžu byť použité na porovnanie vierohodnosti, ako to urobili vo veci konajúce súdy. V rozpore s čl. 6 Dohovoru sa odvolací súd nevysporiadal s právne relevantnou argumentáciou obvineného a formalistickým prístupom porušil jeho právo na podanie odvolania. 17. júla 2015 bolo dovolaciemu súdu doručené doplnenie dovolania, v ktorom obvinený prostredníctvom obhajkyne namietal nezákonnosť Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu z 29. mája 2015, sp. zn. 1To 1/2015.

Prokurátor v zmysle § 376 Tr. por. na dovolanie obvineného nereagoval.

Dovolací súd (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 369 ods. 2 písm. b/, § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Obvinený využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 Tr. por.). Dovolanie spĺňa podmienky a obsahové náležitosti predpokladané v § 373, § 374 Tr. por.

Dovolací súd zistil, že dovolanie je dôvodné. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. naplnený bol. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2014, sp. zn. 2To 7/2014, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol u obvineného Ing. N. D. porušený zákon v ustanoveniach § 319, § 2 ods. 1, § 124 ods. 3, § 126 ods. 3 Tr. por. a čl. 6 Dohovoru v jeho neprospech.

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania podaného v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por.

V zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por., vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší, hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad a ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania je spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí. V konaní o dovolaní je potrebné starostlivo skúmať opodstatnenosť podaného dovolania s prihliadnutím na dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody. Súdy majú povinnosť poskytovať ochranu základným právam a slobodám bez ohľadu na stupeň, na ktorom rozhodujú.

Dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.). Rešpektovanie zákonnosti pri vykonávaní dôkazov nie je abstraktnou a formalistickou požiadavkou, ale má základný význam pre spravodlivosť trestného procesu. Žiadny súd nemôže bez toho, aby nepoškodil riadny výkon spravodlivosti brať do úvahy dôkaz získaný nezákonným spôsobom, pretože trestné konanie je založené na zásadách právneho štátu.

Zákonnosť dôkazu predpokladá

1. jeho získanie z prameňa, ktorý stanovuje alebo pripúšťa zákon,
2. zabezpečenie a vykonávanie procesným subjektom k tomu zákonom oprávneným,
3. v zodpovedajúcom štádiu trestného konania,
4. postupom, ktorý je v súlade s právnymi predpismi.

Okrem zákonnosti dôkazu je potrebné rozlišovať tzv. procesnú použiteľnosť dôkazu (nepripustnosť dôkazu), pri ktorej ide v zásade o zákonný dôkaz, ktorý však vzhľadom k určitým okolnostiam nemôže byť použitý v ďalšom priebehu konania a nie je možné z neho vychádzať pri ustáľovaní skutkového stavu veci.

Nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon (§ 2 ods. 1 Tr. por.).

Podľa § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Zásada zákonného procesu vyjadrená v § 2 ods. 1 Tr. por. nadväzuje na ustanovenie čl. 17 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon („nullus processus criminalis sine lege“). Ide v podstate o vyjadrenie zásady riadneho zákonného procesu, ktorá je najdôležitejšou zásadou trestného konania. Trestné stíhanie je možné viesť len v súlade so zákonom, preto aj postup príslušných orgánov musí byť vždy v súlade so zákonom. Zákonnosť stíhania, ktorá je výslovne garantovaná v Ústave SR, sa obsahovo prekrýva s podrobnejšou a komplexnejšou garanciou spravodlivého procesu podľa čl. 46 a nasl. Ústavy SR, resp. čl. 6 a 7 Dohovoru a čl. 14 a 15 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Záruky zákonnosti stíhania sa týkajú všetkých štádií trestného konania od vznesenia obvinenia až po vyhlásenie konečného rozhodnutia. Právo na spravodlivý proces je limitom práva na riadny zákonný proces v tom zmysle, že nie každá nezákonnosť sa rovná nespravodlivosti a neústavnosti, ale len taká, ktorá vedie k vine obvineného. Na druhej strane zákonnosť limituje spravodlivosť procesu tým, že nezákonný proces jeho spravodlivosť prinajmenšom ohrozuje najmä v tom, že nemôže viesť k spravodlivému potrestaniu páchatel'a. Prípadné nezákonnosti nie je možné ospravedlniť účelovým konštatovaním, že celková spravodlivosť bola zachovaná a tým bol garantovaný aj spravodlivý proces. Nezákonný proces nemôže prispieť k rozhodnutiu o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Rámcom spravodlivého procesu môže byť jedine proces vedený zákonným spôsobom, kde zákonnosť je formou trestného konania a spravodlivosť žiaducou kvalitou jeho obsahu.

Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že zápisnica o trestnom oznámení bola s Mgr. G. H. spísaná 10. júla 2012 na Obvodnom oddelení PZ Trnava. Ministerstvo vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby západ uznesením z 11. júla 2012, ČVS:SKIS-417/OISZ-V-2012, začalo trestné stíhanie vo veci prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v súbehu so zločinom prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Trestné stíhanie začal neoprávnený orgán, ktorý nemá kompetencie v zmysle Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore. Dôkazy získané úkonmi, ktoré neboli vykonané procesným subjektom na to zákonom oprávneným, sú nezákonné a v dôsledku toho nepoužiteľné.

Úlohou Policajného zboru je okrem iného odhaľovať trestné činy a zisťovať ich páchatel'ov, vykonávať vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch (§ 2 ods. 1 písm. a/, písm. d/ zák. č. 171/1993 Z. z.). Používa pri tom nástroje trestného práva, ktoré sú upravené v zák. č. 171/1993 Z. z. a v Trestnom poriadku. Ministerstvo vnútra SR riadi, usmerňuje a kontroluje činnosť útvarov Policajného

zboru.

Orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt (§ 10 ods. 1 Tr. por.).

Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie vyšetrovateľ Policajného zboru, poverený príslušník Policajného zboru (§ 10 ods. 8 písm. a/, písm. c/ Tr. por.).

V zmysle § 10 ods. 9 Tr. por. policajtom sa na účely tohto zákona rozumie v rozsahu poverenia úkonov vyšetrovania aj zástupca príslušného orgánu iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ktorý je zaradený do spoločného vyšetrovacieho tímu vytvoreného na základe dohody. ...

Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie aj príslušník Policajného zboru, ktorý nie je vyšetrovateľom Policajného zboru alebo povereným príslušníkom Policajného zboru uvedeným v odseku 8 písm. a/ a c/ v rozsahu určenom všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na vykonávanie rozhodnutí, opatrení a úkonov trestného konania vo vyšetrovaní alebo v skrátrenom vyšetrovaní (§ 10 ods. 10 Tr. por.).

Policajný zbor sa člení na službu kriminálnej polície, službu finančnej polície, službu poriadkovej polície, službu dopravnej polície, službu železničnej polície, službu ochrany objektov, službu hraničnej a cudzineckej polície, službu osobitného určenia, službu ochrany určených osôb a inšpekčnú službu; organizačnou súčasťou Policajného zboru je aj útvar kriminalisticko-expertíznych činností, ktorý vykonáva odbornú činnosť a znaleckú činnosť podľa osobitných predpisov (§ 4 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z.).

Služby Policajného zboru pôsobia v rámci útvarov Policajného zboru, ktoré zriaďuje a zrušuje minister; zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu. Minister môže určiť, ktorý útvar Policajného zboru má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti. Za útvar Policajného zboru koná pred súdom riaditeľ útvaru alebo ním poverený policajt alebo zamestnanec. Útvary Policajného zboru sú organizované spravidla podľa organizácie súdov (§ 4 ods. 2 zák. č. 171/1993 Z. z.).

Minister zriaďuje osobitné útvary s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky na odhaľovanie a vyšetrovanie trestných činov vo veciach, ktoré patria do právomoci Špecializovaného trestného súdu podľa osobitného zákona (§ 4 ods. 3 zák. č. 171/1993 Z. z.).

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je odborným útvarom Ministerstva vnútra na úseku kontroly a inšpekčnej služby Policajného zboru. Nie je súčasťou Policajného zboru, preto nemôže preverovať oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin a ostatné podnety na trestné stíhanie, vykonávať vyšetrovanie ani skrátienie vyšetrovanie o trestných činoch, ani keby išlo o trestnú činnosť policajtov. Ministerstvo vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby, tak ako sa to stalo v posudzovanom prípade, nemá kompetenciu začínať trestné stíhanie, vznášať obvinenie, podávať návrh na podanie obžaloby, resp. robiť ďalšie procesné úkony v zmysle Trestného poriadku. Na tomto závere nič nemení ani to, že pod uznesením podľa § 199 ods. 1, § 206 ods. 1 Tr. por. a návrhom v zmysle § 209 ods. 1 Tr. por., resp. aj pod inými úkonmi Trestného poriadku je uvedený vyšetrovateľ PZ. V hlavičke uznesenia, návrhu, resp. iného úkonu je totiž sprítomnený štátny orgán, ktorý ho urobil a tým je Ministerstvo vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby západ. V závere uznesenia je okrúhla pečiatka, ktorá autorizuje rozhodnutie s názvom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Takáto kumulácia dvoch štátnych orgánov do jedného, pokiaľ ide o autorstvo rozhodnutia v mene Slovenskej republiky, sama o sebe robí toto rozhodnutie zmätočným, nezrozumiteľným, nulitným a v konečnom dôsledku i nezákonným. Rozhodnutia orgánu, ktorý nebol príslušný na trestné stíhanie, sú rozhodnutiami per se nulitnými, predstavujúcimi porušenie práva na stíhanie zákonným spôsobom v zmysle čl. 17 Ústavy SR. V danej veci k takému zásahu došlo

už uznesením Ministerstva vnútra SR, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby západ z 11. júla 2012, ČVS: SKIS-417/OISZ-V-2012, o začatí trestného stíhania, ako aj uznesením Ministerstva vnútra SR, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby západ z 24. júla 2012, ČVS:SKIS-417/OISZ-V-2012, o vznesení obvinenia, ktoré boli v doplnení dovolania napadnuté. Z hľadiska zásad právneho štátu nemôžu obstať ani dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov odvolacieho a prvého stupňa, ktoré nulitné rozhodnutia akceptovali a aprobovali.

Správnosť uvedeného záveru potvrdzuje i judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok z 15. mája 2007 vo veci Ramsahai a iní proti Holandsku, sťažnosť č. 52391/99, rozsudok zo 14. decembra 2010 vo veci Mižigárová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 74832/01, rozsudok z 25. júla 2013 vo veci Kummer proti Českej republike, sťažnosť č. 32133/11, rozsudok zo 16. februára 2012 vo veci Eremiášová a Pechová proti Českej republike), ktorá kladie dôraz na praktickú nezávislosť vyšetrovania a absenciu akýchkoľvek väzieb. V tomto smere inšpekčná služba podriadená ministrovi vnútra nespĺňa atribúty nezávislosti a nezaručuje dôveru verejnosti k monopolu štátu na použitie sily a to ani vtedy, keď podlieha dozoru prokurátora.

Nad rámec konštatovaného odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle čl. 144 ods. 1, ods. 2 Ústavy, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Podľa odseku 2) tohto článku ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

V zmysle § 283 ods. 5 Tr. por. súd preruší trestné stíhanie aj vtedy, ak sa domnieva, že všeobecne záväzný právny predpis nižšej právnej sily, ktorého použitie je v danej trestnej veci rozhodujúce pre rozhodovanie o vine a treste, je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, a podá návrh na začatie konania pred ústavným súdom. Nález ústavného súdu je pre súd záväzný.

V danej veci ide o rozpor ustanovení interných predpisov (nie všeobecne záväzných právnych predpisov) ministerstva vnútra s Trestným poriadkom a zákonom o Policajnom zbore. Odvolací súd nemohol preto prerušiť trestné stíhanie, aby tento rozpor riešil Ústavný súd, nehľadiac na to, že absencia reálnej nezávislosti inšpekčnej služby podriadenej ministrovi vnútra už bola záväzne judikovaná rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva, ako je na to poukázané hore.

Pred vznesením obvinenia boli vo veci vypočutí svedkovia - K. H. 12. júla 2012 (č. l. 23 - 28) Ministerstvom vnútra SR, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby západ za účasti vyšetrovateľky (ďalej len „vyšetrovateľka“ v príslušnom tvare) a tlmočníčky, Mgr. G. H. 12. júla 2012 (č. l. 37 - 41) za prítomnosti vypočúvajúceho mjr. JUDr. M. N. (bez uvedenia funkcie) a osoby prítomnej pri prečítaní a podpise zápisnice. Toho istého dňa boli vykonané rekognície osôb podľa fotoalbumu (č. l. 57 - 60, č. l. 61 - 64, č. l. 75 - 78, č. l. 79 - 82).

Obvinenie Ing. N. D. vzniesol orgán, ktorý k tomu nebol zákonom oprávnený - Ministerstvo vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby západ - uznesenie z 24. júla 2012, ČVS:SKIS-417/OISZ-V-2012, ktorý následne vykonával všetky procesné úkony prípravného konania dole uvedené.

Po vznesení obvinenia boli vypočutí svedkovia

25. júla 2012 - K. H. (č. l. 31 - 36) za účasti vyšetrovateľky a tlmočníčky, Mgr. G. H. (č. l. 42 - 46) za účasti vyšetrovateľky a osoby prítomnej pri prečítaní a podpise zápisnice,

1. augusta 2012 Q. H. za účasti vyšetrovateľky a obhajkyne (č. l. 47 - 50),

9. augusta 2012 S. D. za účasti vyšetrovateľky, obhajkyne a osoby prítomnej pri prečítaní a podpise

zápisnice,

25. marca 2013 K. H. (č. l. 180 - 185) za účasti vyšetrovateľky, tlmočníčky, obhajkyne a osoby prítomnej pri prečítaní a podpise zápisnice a Mgr. G. H. (č. l. 187 - 191) za účasti vyšetrovateľky, obhajkyne a osoby prítomnej pri prečítaní a podpise zápisnice.

Z toho je zrejmé, že výsluchy uskutočňoval orgán, ktorý nebol procesným subjektom na to zákonom oprávneným. Okrem toho nebol dodržaný postup, ktorý predpisuje Trestný poriadok, čo je podmienkou sine qua non zákonnosti dôkazu.

Ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, vyzve sa obvinený, aby ju opísal. Až potom sa mu má osoba alebo vec ukázať, a to medzi viacerými osobami podobného zovňajšku alebo vecami toho istého druhu (§ 126 ods. 1 Tr. por.).

Rekogníciu možno vykonať aj podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov (§ 126 ods. 2 Tr. por.).

K rekognícii treba vždy pribrať nezúčastnenú osobu (§ 126 ods. 3 Tr. por.).

Zápisnicu o výsluchu, ktorý sa vykonal bez prítomnosti zapisovateľa, treba obvinenému pred podpisom prečítať alebo na prečítanie predložiť v prítomnosti nezúčastnenej osoby. Ak má obvinený proti obsahu zápisnice námietky, treba ich prerokovať v prítomnosti pribranej osoby a výsledok prerokovania zahrnúť do zápisnice (§ 124 ods. 3 Tr. por.).

Ustanovenia § 123 až 126 o výsluchu obvineného sa primerane použijú aj na výsluch svedka, na konfrontáciu medzi svedkami, ktorí už boli vypočutí, a na rekogníciu (§ 138 Tr. por.).

Rekogníciu, ako aj všetky úkony prípravného konania, urobil orgán, ktorý k tomu nebol zákonom oprávnený. Okrem toho, aj keby bol tento orgán zákonný, urobil rekogníciu z dôvodov nižšie vyjadrených nezákonne.

Rekognícii, t. j. ukázaniu poznávanej osoby poznávajúcej osobe in natura alebo podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov, musí obligatórne predchádzať výsluch poznávajúcej osoby k okolnostiam, za akých poznávanú osobu vnímala, o znakoch alebo zvláštnostiach, podľa ktorých by ju mohla opoznať. Dovolací súd zistil, že tento popis nebol riadne zaznamenaný do zápisnice o rekognícii, ale že je súčasťou zápisnice o výsluchu svedka, ktorá však nebola urobená za prítomnosti nezúčastnenej osoby. Nie je možné súhlasiť s názorom senátu odvolacieho súdu, že tlmočník nahrádza prítomnosť nezúčastnenej osoby. Trestný poriadok rozlišuje medzi tlmočníkom a nezúčastnenou osobou. Ich úloha pri úkonoch trestného konania je rôzna a navzájom nezastupiteľná. Okrem pretlmočenia obsahu výpovede je úlohou tlmočníka prekladať osobe uvedenej v § 2 ods. 20 Tr. por., ktorá nerozumie alebo nehovorí jazykom, v ktorom sa konanie vedie. Nezúčastnená osoba, ktorá sa má pribrať k úkonu, u ktorých to zákon ustanovuje, má zabezpečiť nestrannosť vykonania úkonu.

Tvrdenia dovolateľa o nezákonnosti výsluchu svedka K. H., ako aj následnej rekognície vykonaných 12. júla 2012 v dôsledku neprítomnosti nezúčastnenej osoby, sú opodstatnené. Pri výsluchu 12. júla 2012, kde svedok H. opísal osobu policajta, nebola nezúčastnená osoba, ktorej prítomnosť sa vyžaduje v zmysle zákona (§ 126 ods. 3, § 124 ods. 3 Tr. por.). V rozpore s § 138, § 124 ods. 3 Tr. por. neboli zápisnice o výsluchu svedkov K. H. (z 25. júla 2012) a Q. H. (z 1. augusta 2012) pred podpisom prečítané alebo na prečítanie predložené v prítomnosti nezúčastnenej osoby. Ide pri tom o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané a súdy na ne prihliadali pri svojom rozhodovaní a i na ich základe súdy uznali vinu obvineného.

Vzhľadom k rozsahu zistených pochybení s prihliadnutím na fakt, že trestné stíhanie bolo od počiatku vedené orgánom k tomu neoprávneným, dovolací súd považoval za nadbytočné zaoberať sa ostatnými námietkami obvineného, ktorými odôvodňoval existenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm.

c/, písm. i/ Tr. por.

V zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto Ústavou. Čl. 154c ods.1 Ústavy hovorí, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Dovolací súd po vyslovení porušenia zákona, zrušenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a podľa okolností prípadu aj rozhodnutia súdu prvého stupňa, spravidla prikáže súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol (§ 388 ods. 1 Tr. por.). Môže vrátiť vec do prípravného konania, ak o to požiada generálny prokurátor (§ 389 ods. 1 Tr. por.).

Po zrušení napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia súdu prvého stupňa bolo potrebné urobiť vo veci nové rozhodnutie. Trestný poriadok (na rozdiel od českej právnej úpravy) výslovne neustanovuje možnosť, aby Najvyšší súd po zrušení napadnutého rozhodnutia sám vo veci rozhodol, napriek tomu, že táto skutočnosť vyplýva aj zo štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov, najmä § 371 ods. 1 písm. f/, písm. k/ Tr. por. Aj keď použité ustanovenie o oslobodení zákonodarca *expressis verbis* neurčil dovolaciemu súdu, bolo jeho povinnosťou práve aj s poukazom na extenzívny výklad Dohovoru (ktorý má vyššiu právnu silu) zabrániť v ďalšej protiprávnosti konania vo vzťahu k obvinenému.

Majúc na mysli ekonomiu, efektivitu celého trestného konania, okamžitú spravodlivosť, nepredlžovanie nezákonného stavu a predchádzanie ďalšiemu šikanovaniu obvineného nadbytočným pokračovaním konania, ukončil jeho trestné stíhanie dovolací súd podľa § 388 ods. 1 Tr. por. per analogiam rešpektujúc pritom články 152 ods. 4, 154c ods. 1 Ústavy a 6 ods. 1 Dohovoru (každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne okrem iného i o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu) oslobodením obvineného spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 29. apríla 2013, sp. zn. VII/1 Gv 138/12 - 24, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v zmysle § 285 písm. a/ Tr. por., lebo je nepochybné že sa nestal skutok, pre ktorý je stíhaný. Vzhľadom na charakter zistených pochybení by k rovnakému právnemu záveru dospel aj súd prvého stupňa, ktorý je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu. V záujme zbytočného neodďaľovania konečného rozhodnutia, rozhodol už dovolací súd meritórne.

V tejto spojitosti už len na doplnenie treba zdôrazniť zmysel čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého výraz „rozhodnutie o obvinení“ znamená, že musí byť k dispozícii určitá forma súdnej kontroly, a to aj tam, kde majú dôležitú úlohu zohrávať orgány polície, resp. prokuratúry, a že v danej veci musí byť prijaté konečné, záväzné a záverečné rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.